

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Hengelsestraat 51

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM
16 maart 2021

ONS KENMERK
2100012379

BEHANDELD DOOR
S.C. Volmer

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER
(053) 481 53 72

ONDERWERP

Uitvoering aanpak eikenprocessierups 2021 (actualisatie en aanscherping aanpak 2020)

Geachte leden van de Raad,

In deze brief informeren wij u over de aanpak van de eikenprocessierups 2021. Die aanpak bestaat uit een continuering met op uitvoeringsniveau actualisatie en aanscherping van de aanpak 2020. De basis van de aanpak "het plan van aanpak eikenprocessierups" is daarbij ongewijzigd gebleven. In deze brief lichten wij de aanpak 2021 verder toe, waarbij we met name ingaan op de belangrijkste actualisaties ten opzichte van de aanpak in 2020.

Achtergrond eikenprocessierups Enschede: succesvolle andere aanpak in 2020

In 2020 zijn we met steun van uw raad een andere weg ingeslagen met de aanpak van de eikenprocessierups in Enschede. Daarbij was de preventieve bestrijding de grote verandering. We waren daarnaast actief in regionale en landelijke netwerken om zowel kennis op te halen als te brengen over dit onderwerp. Dat leidde tot een innovatieve bestrijdingskaart. Daarin staat per gebied of en met welke middelen we de rups (preventief) konden bestrijden mede aan de hand van een ecologisch verdiepend onderzoek. Op provinciaal niveau werd onze aanpak aangeprezen. Niet alleen onze bestrijdingswijze was vernieuwend, maar ook de manier van communiceren. Hiervoor zijn we genomineerd voor de Galjaardprijs 2020. Waarbij we zelfs in de top vijf van landelijke nominaties zaten. Dat de aanpak effect heeft gehad bleek ook uit de op 22 september door ons aan uw Raad voorgelegde [resultaten aanpak 2020](#). Tegelijkertijd moeten we ons beseffen dat we nooit alle overlast weg kunnen nemen en we met elkaar moeten wennen aan de aanwezigheid van de rups.

Aanpak 2021: continuering 2020 met aanscherping en actualisatie uitvoering

Vanwege het succes van de aanpak hebben we als College op 22 september besloten om de aanpak 2020 aan te scherpen en door te zetten in 2021 en 2022. Hierover hebben we u per [brief](#) geïnformeerd. De meerjarige basis voor deze aanpak vormt daarbij, het op 11 februari 2020 vastgestelde, [Plan van aanpak eikenprocessierups](#). Die ongewijzigd is gebleven. Het gaat nu dus vooral om een meer reguliere actualisatie en aanscherping van de aanpak voor 2021. Deze aanscherping is onder andere tot stand gekomen vanuit:

- De resultaten en verbeterpunten van de aanpak 2020.
- Gesprekken met partners, zoals andere terreinbeherende organisaties en inzichten vanuit onze netwerken landelijk en provinciaal.
- Een beheeradvies 2021 die we hebben laten opstellen door hetzelfde landelijk erkende adviesbureau, die ons heeft geholpen met het opstellen van het plan van aanpak.

De uitvoering aanpak 2021 is vervolgens vertaald in het beheerplan eikenprocessierups Enschede 2021 (zie bijlage 1) en de bijbehorende bestrijdingskaart 2021. Die jaarlijks vanuit nieuwe inzichten worden geactualiseerd.

Belangrijkste actualisaties 2021

Hieronder geven wij u een overzicht van de belangrijkste actualisaties en aanscherpingen van de aanpak die in 2021 zijn doorgevoerd in de aanpak in samenwerking met partners:

- *Er is een beheerplan opgesteld voor de uitvoering van de aanpak:* Er was behoefte aan meer maatwerk in de jaarlijkse uitvoering van de aanpak, waarbij ook verbeterpunten en de actualisaties jaarlijks beter inzichtelijk zijn. Hiervoor is een (uitvoerings)beheerplan eikenprocessierups Enschede opgesteld, die jaarlijks wordt geactualiseerd. Met behulp van dit beheerplan kunnen we de uitvoering van de aanpak beheersing eikenprocessierups jaarlijks eenvoudig actualiseren.
- *De bestrijdingskaart is geactualiseerd en verbeterd:* De Enschedese bestrijdingskaart is geactualiseerd aan de hand van de resultaten 2020. Zoals op hotspots en moeilijk bereikbare plekken. De landelijke actualisatie van de vlindercirkels en aanvullend veldonderzoek naar waardplanten (planten die een vlindersoort nodig heeft voor ei-afzetting en voedsel voor de rupsen) van bijzondere vlindersoorten. Hierdoor is er een geactualiseerde kaart, die verder is aangescherpt ten opzichte van 2020.
- *Maatwerk op "hotspots" en moeilijk bereikbare plekken:* Dit punt sluit aan op het vorige punt van de bestrijdingskaart. Aan de hand van de analyse van de resultaten 2020 zagen we een aantal zogenaamde "hotspots" en ook plekken die bij de bespuiting moeilijk bereikbaar waren. Deze zijn nader geanalyseerd en waar mogelijk is de bestrijding aangepast. Dit kan echter niet in alle gevallen, bijvoorbeeld vanuit geldende natuurwetgeving of omdat plekken echt niet bereikbaar zijn. Er kunnen dus nog steeds weer hotspots of moeilijk bereikbare plekken ontstaan in 2021. De inzichten uit de aanpak 2021 gebruiken we om de aanpak voor de komende jaren verder aan te scherpen en te bepalen of op plekken andere soorten maatwerkoplossingen nodig zijn.
- *De communicatie is verder aangescherpt:* In 2020 hebben we een succesvolle communicatieaanpak opgezet, die landelijke interesse heeft gekregen. Kernwoorden van deze aanpak zijn onder andere: persoonlijk, proactief, snelheid, flexibiliteit en informatief. Waarbij het einddoel is: iedereen is tevreden over de communicatie. Deze aanpak hebben we voor 2021 verder aangescherpt. Door onder andere:
 - o Maatwerk richting inwoners die veel overlast (kunnen) hebben.
 - o Meer uitleg over wat inwoners zélf kunnen doen tegen overlast.
- *De uitvoering is verbeterd: We hebben de monitoring en het toezicht op de uitvoering verbeterd:* De afspraken met de bestrijdingsbedrijven zijn aangescherpt. Daarnaast is ook het toezicht op de uitvoering aangescherpt en worden resultaten en de wijze van bestrijding strakker gecontroleerd, door bijvoorbeeld het houden van steekproeven en inspectie. Rond het wegzuigen werken we ook meer met vroegtijdige inspectie met als doel: vanuit eigen waarneming de zuigcapaciteit gericht en proactief inzetten in de plaats van voornamelijk meer reactief aan de hand van meldingen.

- *Verbeteren monitorings-, toezicht- en registratiesysteem:* in samenwerking met Terra Nostra zijn we bezig met de implementatie van een verbeterd systeem. Hiermee kunnen de monitoring en het toezicht beter vastgelegd worden, maar kan ook de voortgang van de bestrijding door aannemers meer actueel worden bijgehouden.

Aandachtspunten 2021

Naast de hiervoor behandelde verbeteringen in de aanpak blijven er ook nog een aantal aandachtspunten waar we ons bewust van moeten zijn:

- *Het is belangrijk dat we gezamenlijk onze ambities voor de lange termijn aanpak bepalen:* Voor het herstel van het natuurlijk evenwicht en het vergroten van de biodiversiteit zijn geen uitvoeringsgelden beschikbaar. Daardoor vormt de lange termijnaanpak nu vooral een afwegingsfactor die we meenemen in de keuzes voor de aanpak en bij het reguliere werk. Daarbij is in een stedelijke (versteende) omgeving de vraag of het natuurlijk evenwicht geheel te herstellen valt. Daarom is het belangrijk dat we de komende jaren ook blijven inzetten op de korte termijn aanpak met daarbij het bespuiten met preventieve middelen. Te snel hiermee stoppen of afbouwen kan een sterke toename van de plaag en daarmee overlast tot gevolg hebben. Tegelijkertijd is het herstel van de biodiversiteit in het algemeen ook belangrijk voor de leefbaarheid in de stad. Het is daarom belangrijk dat we met de gemeenteraad de ambities op dit punt opnieuw bepalen. Dat doen we via het traject van de uitwerking van het groenambitieplan, dat in de tweede helft van 2021 aan de gemeenteraad wordt aangeboden.
- *We kunnen nooit alle overlast wegnemen:* Het helemaal wegnemen van de overlast van de eikenprocessierups is niet mogelijk. Ook voor 2021 is niet te garanderen dat er geen (grote) overlastplekken ontstaan. Dit ondanks de zorgvuldige voorbereidingen en het doorlopend actief inspelen op signalen uit de samenleving. We zullen daarom met elkaar ook moeten wennen aan de aanwezigheid van de rups. Door jaarlijks de uitvoering te evalueren en bij te stellen blijven we daarin wel de balans zoeken tussen de huidige natuurwaarden en het verminderen van de overlast.

Meer informatie.

Met de nu voorliggende werkwijze is de aanpak van de eikenprocessierups weer regulier werk geworden. Tegelijkertijd is de verwachting dat ook na 2022 de kosten voor de bestrijding ongeveer gelijk zullen liggen met de huidige kosten. Dit nog los van de inzet op het lange termijn herstel van het natuurlijk evenwicht. Via de P&C-producten informeren we u daarom als gebruikelijk voor regulier werk over de voortgang en kosten.

Voor aanvullende vragen over deze brief en de aanpak van de eikenprocessierups kunt u contact opnemen met Ina van Dijk via telefoonnummer 053 – 481 5245 of mail i.vandijk@enschede.nl. Meer algemene informatie over de eikenprocessierups vindt u ook op de gemeentelijke website www.enschede.nl/eikenprocessierups die we regelmatig actualiseren en de landelijk website van het Kennisplatform eikenprocessierups: www.processierups.nu.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de loco-Burgemeester,

(E.A. Smit)

(N. van den Berg)